

менеджерів наполягає на пріоритетності структурних факторів впливу на витрати бізнесу, визнаючи інші несуттєвими і надуманими; інша визнає перевагу функціональних, оскільки вважає висновки, зроблені на основі структурних факторів, застарілими. Ці точки зору мають право на існування, однак ефективну модель прийняття стратегічних рішень забезпечить лише їх синтез, тобто поєднання раціонального господарювання і виваженого управління.

Література:

1. Бруханський Р. Ф. Побудова методики стратегічного управлінського обліку на підприємствах / Р. Ф. Бруханський // Бухгалтерський облік і аудит. – 2014. – № 9. – С. 27-36.
2. Бруханський Р. Ф. Причини необхідності розробки стратегічно орієнтованої системи обліку / Р. Ф. Бруханський // Економічний аналіз. – 2014. – Т. 16. – № 2. – С. 210-217.

Кривик Оксана

студентка групи ОПЗзм-51

Тернопільський національний економічний університет

ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ В АГРАРНОМУ БІЗНЕСІ, ПОВ'ЯЗАНІ З ВІДСУТНІСТЮ СТРАТЕГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Аналіз стану обліково-інформаційного забезпечення діяльності сільсько-господарських підприємств України дозволяє виділити проблеми у системі управління підприємницькою діяльністю, пов'язані із недостатністю інформації стратегічного характеру, яка характеризує фінансово-економічні параметри діяльності, темпи розвитку підприємства, рівень конкуренції, ймовірні загрози і ризики бізнесу тощо.

Основною причиною існування такої ситуації на сьогодні є існування взаємосуперечливих інтересів щодо необхідності побудови системи обліково-аналітичного забезпечення стратегічного менеджменту. З одного боку, суб'єкти агробізнесу намагаються загалом мінімізувати витрати на розробку і впровадження системи облікового забезпечення діяльності. Внаслідок чого, як зазначає Н. Л. Правдюк, у сільському господарстві фінансовий облік як такий майже не ведеться. З іншого боку, керівництву сільськогосподарських підприємств необ-

хідна інформація стратегічного характеру, надання якої на сучасному етапі розвитку не в змозі забезпечити конвенційна модель бухгалтерського (фінансового) обліку. Для забезпечення її відповідності вимогам стратегічного менеджменту необхідно провести удосконалення та адаптацію такої моделі, що зумовлює її ускладнення, змістовне і часове розширення системи. Однак така ситуація є неприйнятною для малих підприємств, що здійснюють діяльність в агропромисловому комплексі, оскільки на сьогодні одним з основних напрямів державної політики щодо підтримки малого бізнесу є удосконалення та спрощення їх системи бухгалтерського обліку та звітності. Тому на сучасному етапі для вирішення цього питання необхідним є пошук оптимальних варіантів побудови системи обліково-аналітичного забезпечення стратегічного менеджменту шляхом використання облікової системи як основи та врахування особливостей прийняття стратегічних рішень у сільському господарстві. Базовим пріоритетом менеджменту сучасних підприємств стає орієнтація на досягнення стратегічних цілей діяльності і забезпечення довготривалого виживання на ринку. Облікова система підприємства повинна враховувати ці вимоги, оскільки облік є і має залишатись головною інформаційною базою менеджменту. Однак облікова інформація не задовольняє потреби стратегічного менеджменту, оскільки для забезпечення стійкого розвитку бізнесу необхідно здійснювати постійний моніторинг можливостей і загроз порівняно з конкурентами, екстрено реагувати на події, що відбулись у зовнішньому середовищі. З метою подолання даної проблеми на думку Р. Ф. Бруханського необхідно розширити предмет бухгалтерського обліку, розробити методики для обліку подій, що відбуваються в зовнішньому середовищі підприємства, що дозволить обґрунтувати тенденції та визначити причини динамічних змін обсягів реалізації, грошових потоків, прибутку і сприятиме в результаті оптимізації процесу прийняття ефективних стратегічних рішень [1, с. 24-25].

Подібні пропозиції висувають й інші науковці Так, М. Бромвіч розглядає облікові параметри стратегії бізнесу, що дозволяють проводити моніторинг діяльності власного підприємства і конкурентів, акцентуючи увагу на зовнішній орієнтації облікового забезпечення стратегічного менеджменту [5, с. 27].

На думку К. Друрі, основними аспектами облікового забезпечення стратегічного менеджменту підприємства доцільно вважати вихід за межі внутрішньої орієнтації традиційного обліку з метою отримання інформації про конкурентів та встановлення залежності між стратегією підприємства і застосуванням облікових даних [4, с. 871].

Система обліково-інформаційного забезпечення стратегічного менеджменту сільськогосподарського підприємства, на відміну від реалізованої на сьогодні моделі системи обліку, має, окрім інформації про внутрішнє середовище підприємства, також забезпечувати надання інформації про зовнішнє середовище підприємства [1, с. 26].

Встановлення такої вимоги пов'язано з тим, що в сучасних мінливих умовах господарювання традиційні системи збору й обробки облікової інформації є непристосованими до відстеження кризових тенденцій бізнесу, вони переважно зорієнтовані на стабільні зовнішні умови діяльності. Залежно від виявлених змін зовнішнього бізнес-середовища підприємство має забезпечити адекватне реагування на них. Несвоєчасність або відсутність адаптивних дій спричинятиме виникнення проблем у діяльності підприємства, збільшуватиме бізнес-ризиків і посилюватиме загрозу банкрутства.

Основними причинами виникнення кризових ситуацій в аграрному бізнесі, пов'язаних з відсутністю або недосконалістю існуючої на підприємстві системи стратегічного менеджменту, є: 1) відсутність обґрунтованої стратегії розвитку підприємства на тривалу перспективу; 2) неадекватність обраної стратегії сучасним параметрам економіки; 3) тривале застосування стратегії розвитку підприємства без врахування змін зовнішнього бізнес-середовища; 4) розбіжність стратегічної мети і поточних цілей діяльності; 5) відсутність коригування стратегічної мети залежно від результатів поточної діяльності підприємства; 6) негативний вплив зовнішніх факторів бізнес-середовища, незалежних від підприємства; 7) вплив необґрунтованого моніторингу ризиків і загроз; 8) відсутність у підприємства можливостей своєчасно реагувати на зміни зовнішнього середовища; 9) неефективне управління внутрішніми факторами розвитку підприємств внаслідок неадекватності стратегічної мети.

Література:

1. Бруханський Р. Ф. Облік і аналіз у системі стратегічного менеджменту аграрного підприємництва : монографія / Р. Ф. Бруханський. – Тернопіль : ТНЕУ, 2014. – 384 с.
2. Бруханський Р. Ф. Адаптація облікової системи сільськогосподарського підприємства до вимог стратегічного менеджменту / Р. Ф. Бруханський // Облік і фінанси. – 2012. – № 3. – С. 23-27.
3. Бруханський Р. Ф. Зміна управлінських парадигм як фактор розвитку бухгалтерського обліку: стратегічний аспект / Р. Ф. Бруханський // Облік і фінанси. – 2014. – № 3 (65). – С. 15-20.